

Pasen, een nieuwe lente?

Op één van de zondagen in de vastentijd werd uit het boek Exodus, een boek uit het oude testament, de tekst over de tien geboden voorgelezen.

Velen onder ons kennen waarschijnlijk slechts de versie van de katholieke kerk, door velen gezien als de basis van geloof en moraal. Naast duidelijke en heel acceptabele geboden als “Gij zult niet doden” en “Eert uw vader en uw moeder” komt er het ook het woord onkuisheid in voort. Maar wat dat precies was, werd ons destijds niet zo duidelijk verteld. Je moest maar gissen.

Volgens bijbelgeleerden geeft die versie een invulling of interpretatie waar je hier en daar wel vraagtekens bij kunt zetten als je die vergelijkt met de versie uit Exodus, die rechtstreeks voortkomt uit de oude Joodse traditie.

Onze voorganger Frans Smulders heeft daar boeiend over gesproken en dat maakte de tien geboden zoals ze waarschijnlijk bedoeld waren interessant en belangwekkender.

Toen ik de oorspronkelijke versie nog eens las, kreeg ik het in mijn ogen altijd rare tweede gebod -dat ook in de leer van de Islam prominent voorkomt- voor mij ineens betekenis:

*Niet zul je voor jezelf maken
een gesneden beeld of welke gestalte ook
die is in de hemelen boven,
die is op het aardland beneden
of die is in de wateren onder het aardland!*

(de Rooms Katholieke versie heeft van het tweede gebod gemaakt:

“Gij zult de naam van de Heer uw God, niet zonder eerbied gebruiken”)

Ik denk dat het niet begrepen moet worden als een verbod op het maken van beelden of foto's maar als een soort waarschuwing. Maak van het bovenaardse, van God, niet een 'eigen' beeld want je schept een soort nieuwe werkelijkheid die je - als je niet oppast- verheft tot onaantastbare waarheid, tot een leer of ideologie. De geschiedenis heeft geleerd waar dat soms toe kan leiden.

In elke tijd ontstonden daarmee nieuwe goden, afgoden en gouden kalveren met bijbehorende discussies. De commotie over de salarisverhoging van de ING-baas past daar naadloos in. Ik vermoed dat mensen behoefte hebben aan een overtuiging, een geloof, een waardensysteem dat hun leven richting, inspiratie en uitdaging geeft.

Net zo goed als behoefte aan liefde, waardering, voedsel en veiligheid.

Ik vraag me dan ook af wat mensen bedoelen als ze zeggen niet in God te geloven. Zijn ze alle geloof of hoop kwijt en zijn ze opgehouden te zoeken?

Pasen valt niet toevallig in de lente. Met Palmzondag herdenken we dat mensen massaal uitliepen om Jezus als hun bevrijder en een nieuwe ideoloog toe te juichen.

In de dagen voor Pasen met name Goede Vrijdag is er aandacht voor de afrekening, het lijden, het kwaad ofwel de donkere kanten van mensen en hun geschiedenis. Niet alleen in Syrië, ook in onze dagelijkse werkelijkheid is er helaas donkerte.

Met Pasen vieren we een soort bevrijding. De hoop of geloof dat uiteindelijk het Goede sterker is en ons kracht geeft om te leven. Het helpt niets om te vervallen en te volharden in cynisme. De lente staat symbool voor nieuwe levenskracht die uiteindelijk weer leidt tot een nieuwe oogst. Dat geldt ook in ons persoonlijk leven.

De waarschuwing om ons niet blindelings over te leveren aan een nieuwe afgod is heel nuttig en het is misschien ook goed te beseffen dat we levenskracht ook niet alleen uit onszelf hoeven te halen: we zijn niet almachtig, we staan er niet alleen voor.

Pasen, een nieuwe lente toegewenst.

JvdB